

Til lovforslag nr. L 163. Skriftlig fremsættelse (20. februar 2003)

Kirkeministeren (Tove Fergo):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Større økonomisk frihed, decentralisering af kompetence m.v.).

(Lovforslag nr. L 163).

Hovedintentionen med dette lovforslag er at fortsætte og styrke den udvikling i retning af størst mulig handlefrihed og beslutningskompetence på det lokale, demokratisk valgte niveau i folkekirken, som blev indledt, da Rigsdagen efter forslag fra J.C. Christensen i 1903 vedtog den første lov om menighedsråd.

Den første lov om menighedsråd gav primært menighedsrådet muligheder for og på nogle områder pligt til at udtale sig, før der af andre kirkelige myndigheder blev truffet beslutninger vedrørende sognets kirke og kirkegård eller det kirkelige liv. I øvrigt var det fastsat, at præsten skulle være formand for rådet. Med en ny menighedsrådslov i 1912 fik menighedsrådene på flere områder en beslutningskompetence. De fik således ret til selv at vælge formand og ret til at indstille, hvem der skulle ansættes i et ledigt præsteembede. Samtidig blev menighedsrådet bestyrelse for kirke og kirkegård og fik kompetence til at fastsætte regulativer for kirke- og kirkegårdsfunktionærer.

Med det kompleks af kirkelige love, bl.a. en ny menighedsrådslov, som blev vedtaget i 1922 fik menighedsrådene tillagt yderligere kompetence, og denne linie blev fortsat ved en række ændringer af den kirkelige lovgivning i løbet af 1900-tallet. Der er desuden, især siden 1970, gennemført en række lovændringer, hvorved der er sket decentralisering af beslutnings- og godkendel-

seskompetencer fra Kirkeministeriet til stiftsøvrighederne og til dels til provstiuvalgene.

Til trods for de skete udvidelser af menighedsrådenes kompetence og handlemuligheder forudsætter den kirkelige lovgivning dog fortsat i meget vid udstrækning, at menighedsrådenes beslutninger skal godkendes af andre kirkelige myndigheder. Godkendelse skal dog som følge af den gennemførte decentralisering som hovedregel ske på stiftsniveau og ikke som tidligere i Kirkeministeriet.

Menighedsrådene har gennem de snart 100 års eksistens tydeligt vist, at de både ønsker og evner at yde en stor indsats til gavn for folkekirken. De har også tydeligt vist, at de har været i stand til at løfte nye opgaver og yderligere ansvar, efterhånden som de gennem de forskellige ændringer af lovgivningen har fået mulighed for det.

Det er også gennem de senere års kirkelige og kirkepolitiske debat blevet tydeligt, at menighedsrådene gerne vil have bedre muligheder for at beslutte selvstændigt og handle frit i forhold til såvel administrationen af de fysiske rammer, som sognene råder over, og i forhold til tilrettelæggelse af det kirkelige liv inden for rammerne.

Det er også i de senere års debat blevet tydeligt, at mange menighedsråd ønsker bedre muligheder - tidsmæssigt såvel som økonomisk - for at opprioritere arbejdet med det kirkelige liv i sognene.

På denne baggrund udarbejdede Kirkeministeriet i foråret 2002 et lovforslag, som indebar, at menighedsrådene ville få vidtgående kompetence til selvstændigt at træffe beslutninger vedrørende fysiske rammer bortset fra kirkebygningerne. Forslaget indebar desuden en væsentlig forøgelse af menighedsrådenes økonomiske handlefrihed gennem indførelse af rammebevillinger i stedet for den nuværende ordning med bevilling på grundlag af specificerede budgetter, der skal godkendes af provstiuvalgene, og hvor